Ч. 186 (11.477). Львів, четвер 22. серпня 1929. [illegible] Рік XLVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 5·00 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 3 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 леї, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Український Банк в Америці.

Від Редакції: В американському щоденнику „Свобода" появилася під повищою назвою статтія д-ра Волод. Галана, яку далі в цілости передруковуємо в надії, що порушеною в ній проблемою заінтересуються і наші фінансові чинники в краю. При тім не сумніваємося, що на статтю відгукнуться наші економісти, а ми зі свого боку радо будемо служити місцем для опублікования їх погляду у цій незвичайно важній справі.

[В] старинних часах, коли Картагінці вели війну з Римлянами, спитали вони свого визначного вожда Ганнібаля, що потрібне йому до успішного ведення війни, а він мав відповісти: Потребую трох річей: грошей, грошей і грошей. Те сказав теж Наполеон в часі війни Франції з Англією. Як бачимо, то гроші мають якусь таємну силу і я вповні годжуся з твердженням д-ра В. Сіменовича, висказаним в його статтях, що в теперішний час доля і життя цілого народу залежне від двох чинників, а саме: часу і грошей.

Щож представляє собою банк?

Банк це нічо інше як інституція, яка має контролю над грішми, яка кермує їх ужитком в щоденному житті. Банк це прямо місце, де сходяться ті, котрі мають гроші — депозитори, і ті, котрі грошей потребують на свої господарські підприємства — довжники. Вже з такого зясування можна бачити, яку величезну ролю відграє банк в господарськім житті народу. Улекшення кредиту сприяє господарському розвоєви, його стягнення приносить руїну. Томуто всі народи звертають пильну увагу на банкове законодавство та роблять всі можливі заходи, щоби на чолі банків стояли люди з розумом та ясною думкою на будуче.

Загально беручи, маємо два типи банків: державні, сцентралізовані і приватні децентралізовані. До першої системи належать банки европейські. У Злучених Державах маємо банки приватні, з дуже малою домішкою централізму в формі федерально-резервових банків. Під оглядом законодавства, якому ці банки підлягають, ділимо їх на: I. національні, які підлягають законодавству федеральному, і II. стейтові (трост компанії і банки приватні), які підлягають законодавству поодиноких стейтів. Дальше можна ділити банки після їх спеціяльного бизнесу на банки фармерські, комерційні, щадничі і т. п. Говорячи про організацію українського банку, відразу виринає питання, який саме банк нам потрібний: національний, стейтовий, комерційний чи щадничий?

Я переконаний, що створення відразу зовсім незалежного українського банку в Америці, як про це часто писалося в пресі, не можливе зі слідуючих причин: 1) брак капіталу, 2) брак фахових сил, 3) трудноції в одержанні чартеру, 4) недостарчаюча скількість банкового бизнесу від наших людей.

Як відомо, американські банки стоять на дуже високому рівні організації і видатности праці, з величезним капіталом, з великим апаратом фахівців, з якими конкуренція майже булаби виключена. Ми бачимо теж, що всі т. зв. чужинецькі банки „американізуються" і стають банками загальними, так, що булоб це навіть безвигляднє йти проти цього, зовсім нормального явища.

Одначе маючи на увазі ширші завдання нашої іміграції, як навязання господарських зносин з краєм, поміч нашим імігрантам від визиску і кредитової скрути, ми осягнулиб наші цілі краще, дешевше і без всякого ризика в той спосіб, що сталиби власниками-шеровцями одного з великих американських банків. Візьмім справу зовсім практично:

Мені відомий банк, якого майно виносить приблизно 200.000.000 дол. Шери цього банку мають приблизну ціну 200 дол. Колиб Українці закупили 5.000 шерів за приблизну ціну одного міліона долярів, то на цій основі вони моглиб мати там не менше як 2 директорів і свій український відділ зі своїми людьми. Колиб у цьому ділі взяли участь наші асекураційні організації, то для їх ґазет створенob окремий господарсько-інформаційний відділ для видачі господарських бюлетенів для преси. Цей банк ввійшов би негайно у зносини з нашими краєвими установами і вже негайно малиб ми ту загальну користь, що всі народні фонди ми моглиб пересилати до краю без всяких оплат. А колиб після одного чи двох років ця праця принесла корисні наслідки, тоді можнаб приступити до організації вже зовсім самостійних підприємств, маючи за собою піддержку великого банку.

Хто мігби це перевести?

Пятьсот або тисячу українців, які хотілиб закупити шерів одного банку по 1000 долярів і сталиб його співвласниками. Поминаючи зовсім те, що з національного боку ці шеровці зробилиб велике діло, вони й для себе мали би велечезні користи. Наведу один примір: Шери одного банку з филяделфійських банків мали в 1923 році ціну 225 дол., а їх номінальна вартість була 50 дол. Річна дивіденда виносила кожного року 10 процент. В 1927 році ці шери мали вартість 520 дол. в 1928 році 650 дол. В той час піднесено банковий капітал і хто мав три шери, міг купити один новий за ціну 400 дол., себто на кожний шер видано надзвичайну дивіденду — 75 дол. В дальшому старі шери з номінальною вартістю 50 дол розбито на пять шерів з номінальною вартістю 10 дол. і теперішна ціна цих 10 дол. шерів виносить біля 190 дол., або іншими словами: ціна старих 50-долярових шерів зросла до суми 950 дол. За останніх пять літ ці шери приносили від 25—33 процент. Ось ті користи, які малиб власники шерів, а до того їх особистий кредит у банку зрісби.

Чи це можливе до переведення?

Думаю, що можливе, бож наші люди мають більше інвестованого гроша в ріжних інституціях. Тут не йде навіть про щось нове, про новий капітал, але про те, як зорґанізувати і сконцентрувати наш вже тепер інвестований капітал, як з мертвого матеріялу видістати силу, живу, життєздатну, господарську енергію. Все, що тут потрібне, це спільне порозуміння між певним числом людей, котрі хочуть взятися до спільного діла.

Стаючи власниками двіста-міліонової інституції, ми оминулиб і виключили всяке ризико, злучене з творенням нової організації, забезпечилиб шеровцям великі зиски та сповнилиб усі завдання, які покладаємо на український банк в Америці.

Ганнібаль, який до ведення війни з Римлянами вимагав грошей, грошей і грошей, римляни побили. Це сталося і з Наполеоном у війні з Англією тому, що римляни і англійці мали більше грошей і кращу над ними контролю як їх противники. Це сталося і з нами в недавній війні.

Для підготовки кращого майбутнього нашого народу потрібно негайно приступити до справи організації українського банку в Америці на вище згаданих основах. І тут стрінемо перешкоди, але мусимо тямити, що переведення цього діла залежить виключно від нашого господарського хисту та здоровоого розуму. Цього чейже у нас не бракує і це є запорукою, що наше громадянство обговорить цю справу як слід і приступить до її виконання для добра нашої еміґрації і цього народу як цілости.

Д-р Володимир Галан.

Справа Контрольної Комісії для Надренії.

Французька делеґація в Газі вперто обстоює своє домагання утворити для Надренії, після її звільнення від окупації, окремої контрольної комісії. Німецька делеґація так само рішучо відкидає це домагання. В цій справі цікаву промову виголосив на правничій підкомісії конференції член німецької делеґації д-р Вірт.

Він зазначив насамперед, що домагання такої комісії ускладнює всю внутрішньо-політичну ситуацію в Німеччині. „Я хотів би говорити так само щиро, як пан Сновден. Бріян сказав мені, що він не може дати обіцянки перевести наші домагання у французькому парляменті. Це саме треба сказати про становище німецької делеґації в справі комісії. Тут ми мусимо зайняти становище, яке ми могли би оборонити перед німецьким парляментом. Уважайте на психольоґію німецького народу. Ми молода демократія. А плян Юнга накладає своїм розвязанням репараційної справи зобовязання таких розмірів, яких не знає історія".

„Це викликало в Німеччині рух проти пляну Юнга, який підтримують широкі верстви народу, й який все зростає. Якби ми тепер стали перед німецьким народом зі справою контрольної комісії, то воля народу зовсім слушно усунула би нас. Ми мусимо заявити, що не може бути жадного німецького уряду, який міг би дати зобовязання, що виходили би поза межі Льокарна та Ліґи Націй".

„Як міністр для окупованих областей я рішучо підтримував політику порозуміння Штреземана. Так само рішучо ми обидва відкидаємо цю комісію, яка витворила би вічне джерело неспокою та суперечок".

На кінці своїх висновків д-р Вірт з притиском зазначив, що контролі Ліґи Націй повинно вистарчити і що годі творити в безконечність все нові контрольні органи на місце старих.

Союз британських вірителів Радянського Союзу.

Можливість швидкого відновлення дипльоматичних зносин Анґлії з Радянським Союзом зробила актуальним питання про домагання британських громадян до радянського уряду. Заінтересовані кола енергійно висувають домагання, щоби в дальших переговорах англійський уряд домагався відшкодування за сконфісковане майно британських громадян.

Загальна сума домагань британських громадян до радянського уряду обчислюється на 270 міліонів фунтів штерлінґів. З цеї суми 180 міл. припадає на підприємства, які сконфісковано від британських громадян у Радянському Союзі, 40 міл. на російські вартісні папери, які випущене в англійській валюті, а крім того ще вартісних паперів на 250 міліонів карбованців; решта припадає на ріжних дрібних вірителів.

Оборону інтересів усіх груп кредиторів узяв на себе „Союз британських вірителів Радянському Союзові".

Розуміється, домагання англійських вірителів не обовязкові для англійського уряду. Гендерсон заявив свого часу в палаті громад, що заспокоєння домагань британських вірителів не є конечною умовою відновлення дипльоматичних зносин з Радянським Союзом. Одначе рівночасно Гендерсон дав зрозуміти, що англійський уряд буде старатися, щоби домагання його горожан були заспокоєні.

На педагогічні теми.

Молоді і старі.

(На маргінесі статті дир. В. Кузьмовича в „Українській Школі").

Так, сумні думки та висновки читаємо у статті директора Кузьмовича. Але самим ствердженням сумних явищ положення не поправимо. До цього треба чину і то рішучого! Пора нашим передовим і відповідальним педагогам задуматися і то поважно над реформою та приноровленням школи до вимог сучасного життя.

Стверджуємо безініціятивність, слабовільність і млявість нашої молоді. Це явище спостерігається і в інших народів, що вели війну, а біольоги та соціольоги дають пояснення цього явища. Ми-ж собі все пригадуймо, що ця наша молодь є продуктом лихоліття, що вона саме переживала хуртовину світової війни та звязані з війною злидні: холод і голод в часі, коли була за молода і за немічна, щоби переживати таке нещастя. Розуміється, що окруження залишило на ній свій вплив, а ненормальне віджививлювання фатально відбилося на молодім поколінні. Але не треба боятися, бо жах параліжує й останки волі, енергії та ініціятиви. Лише спокійна холодна аналіза наших недуґ і правильна рецепта на їх лікування буде запорукою того, що вилікуємось. Але й природна відпорність організму на недуґи теж мусить бути. Поминаючи недуги нашої суспільности — мусимо ствердити, що й центр шкільної організації належної відпорности не має. Коли шкільний організм хоче жити і бути творчим, мусить побороти недуги, витворити природний імунітет і забезпечити собі здорове істнування на далі.

Не треба нам боятся реформаторської течії і не варто цього прямування охрещувати лінивством, а людей називати ляіками. Краще самим позбутися лінивства та скорше рушитися з місця, реформувати наше шкільництво і позбавити можливости ляіків братися за цю роботу. Хоч ми і не причисляємо себе до фахових педагогів, а всеж не можемо погодитися з клясичною традиційністю фахівців від педагогії. Кажемо, коли культурніші народи реформують свої школи, працюють над їхнім удосконаленням, відкидають непридатне старе та заводять краще нове, то й нам не пошкодить реформаторська думка навіть лаіка.

Як інжинір, твердж, що питання професійної школи стоїть у нас кепсько. Вже треба булоб подумати про налагодження співпраці всіх фахових та економічних і культурно-освітніх організацій. Треба вже булоб мати якийсь плян розбудови фахового шкільництва. Спроби вже були, а наслідки які?

Боятися збільшення людей з фаховою освітою, а значить і творення фахових шкіл тому лише, що ми господарсько слабі — також помилка і однобічність, як і бажання мати виключно фахові школи. Не фахівців треба боятися, а безідейних матеріялістів, вузьких ремісників-техніків і не загальноосвітників цураймося, а безпринципних легкодухих, мягкотілих слимаків у подобі людській.

І тут обовязок не молодих, а старих, утворити з молоді майбутніх, сильних, твердих, ініціятивних, ідейних будівничих і зробити їх правдивою нашою „нацією" і „будучністю". Тут уже не вистарчить лише зміна програми чи пляну навчання, а треба цілковитої зміни навчального процесу. Треба вводити нові активні методи навчання, щоб творилоб з нашої молоді людей чину — праці. Чиж можливо це зробити? Можливо, але тяжко і то тим тяжче, що самим учителям треба булоб ще вчитися та практикувати. І тут уже не можна говорити про лінивство, а тим більше про лінивство лаїків. Ми свідомі, що це дуже великі вимоги для наших педагогів, що сам процес перебудови, шкільного укладу і навчального процесу не дасться перевести відразу, „одним почерком пера". Часи припадковости та принагідности далеко поза нами. Бож живемо ми в добу наукової організації праці навіть фізичної, тому прямим нашим обовязком буде організувати і працю навчально-виховавчу, духову на наукових підвалинах. І лише тоді відпаде всяке розумовання на тему: **чи оплатиться нам наука чи ні.** Новітні економісти доказали, що ніякі народні чи державні грошеві вклади так високо не відсоткуються, як вклади в освіту та науку народу. Тому треба відкинути наш дрібний практицизм і вузький економізм, а раз на все сказати, що сучасне життя — то цілість, яка лучить у систему і економіку і політику і техніку і культуру. І власне одною залузкою цієї цілости є культурно-освітня робота, на базі якої лишень можливий нормальний розвиток народнього життя. Анальфабет, мягкотілий, безвільний, індивід, однаково непридатний і для техніки і для економіки, як і для політики та суспільного життя. За педагогами слово, а потім прийде черга за економістами, техніками, господарськими діячами і політиками. Отже, створіть умови для доброго виховання, а тоді від молоді будемо вимагати того, чого потребуватиме життя.

Інж. Мик. Кап.

Можливість швидкого звільнення другої зони окупації в Надренії.

Бельгійська телеграфічна агентура повідомляє, що в Газі рішено почати 15. вересня звільнення другої зони окупації Надренії, якщо дійде до порозуміння в справі репарацій. Тоді бельгійське військо перейде до третьої зони.

З Буковини й Бесарабії.

Бесарабські українці, вставайте!

Читаємо під цим наголовком в „Часі": В Бесарабії живе около 700.000 українців, а може й більше. Ці українці не представляють собою ніякої сили, бо по-перше вони несвідомі того, що вони українці, а по друге вони незорганізовані. Бесарабія спить... Бесарабія — це найглухіший кут української землі. Раньше була вимівка: Годі щось робити, бо, мовляв, стан облоги. Одначе цей стан облоги знесений вже майже рік, а Бесарабія все спить... Маємо кількох свідомих бесарабських українців, людей гарних, ідейних і пораб уже цим одиницям почати боротьбу за кращу долю. Маємо навіть і українських послів у цараністичній партії. Хіба ці бесарабські посли тільки на те, щоб репрезентувати? Чи не слід би їм зробити щось для освідомлення народу? А можна це їм легко зробити, бо вони при владі. Панове бесарабські українці, обізвіться!

На поміч „Довбушеві".

Недавня повінь нанесла нашому спортовому товариству „Довбуш" велику шкоду. Вода залила цілу витрасовану вже й засіяну площу, плаваючі бервена поломили огорожу грища, кабіни і трибуни рівнож ушкоджені, а ціле грище покрите намулом. На довбушанці, що одинокі ще репрезентують наші барви назверх, перетворили власними руками й датками смітниско в першорядне грище й тепер, замісць вправляти, працюють знова над своєю площею. Одначе цього за мало. Це зрозуміло також міністерство внутр. справ та дозволило „Довбушеві" і ще двом іншим спортовим товариствам, грища котрих положені над Прутом і потерпіли від повені, влаштувати в неділю 18. ц. м. „День цвітів". „Довбуш" всім нам знаний і дорогий. Нема в Чернівцях українця, що не дорожив би ним, не тішився частими побідами українських барв, не болів над кожною втраченою брамкою. Дружина „Довбуша" заслужила собі на те, щоб помогти їй в нещастю хочби найменшими датками в день цвітів. Кожний з нас дасть радо свою жертву, бо „Довбуш" мусить привести свою площу до порядку, щоби вправляти під проводом тренера, який приїхав вже з Праги („Слявія") й не гаяти часу, коли інші дружини поступають вперед. До осінніх змагань українське грище в Чернівцях мусить бути готове! („Час".)

З української музики на Буковині.

Небавком мають вийти в Чернівцях друком гармонізації українських народніх пісень в укла-

---

ЯРОСЛАВА МАНДЮКОВА.

У липневу ніч на Говерлі.

(Докінчення.)

А нам так не хочеться йти в колибу, бо „ніч така Господи, зоряна, місячна, видко хоч голки збирай?" й починаються співи, які стократним відгомоном ідуть по далеких горах.

І місяць почув про себе пісню й зорі й ніч, згадали Стрільців, калину та всякі дівчата, а далі зійшло на коломийкове темпо, почалися вигадки на довільні теми, а кожний рефрен губився у вибухах сердечного сміху.

А тут горить ватра, що червоні язики висолоплює та обхоплює тоненькі галузочки, лише полумям та снопами іскор кидає довкруги. Товариство розсілося на бальках, наче розбишаки у лісі.

Ми дуже жалували тих, що лишились у гостинниці ночувати, міняючи вигоди, за тільки приваб... Врешті й нам зібралося на сон, і ніде правди діти, (хоч які герої були з нас) а таки йшов мороз поза шкуру, на згадку про вовків.

Тимчасом у колибі йшла робота. Пастухи понаносили всю долівку фої (смерекових галузок), прикрили замащеними коцами й запрохували ночувати. З охотою повлізали всі до колиби, тай поволі поукладалися, одно попри друге наче ті снопи на возі, ніби спати. Вправді гостинні господарі скоренько захропіли, гостям не спалося. Залузки кололи „панське" тіло, дим фриз носи, і неодин делікатний носик щораз пчихав. Місяць безсоромно глядів просто в обличча, а за стінкою без тями вив песик, при акомпаніяменті рохкаючих свинок. І наше товариство не справувалося спокійно, деякі лишились на дворі, перекликувалися, балакали й співали.

І так надійшла північ, а з нею речинець нашого вимаршу. Та тут черевики поперемішувалися, і погубилися, так, що зійшло досить часу, заки те все познаходилося. І аж за годину були всі готові. Хоча наш господар обіцяв вести нас, тепер хропів наче забитий, не помогло тягнення байбарака, ані обіцянки.

Тимсамим ми залишилися на ласці Божій, але після короткої наради, підчинилися всі проводові професора В. і почали йти видною стежкою. І справді чого боятися?, видко наче в день, стежечка круто веться між ялівцем, що хильцем стелиться по землі, густо сторчать гострі камінюки осріблені місячним сяйвом, виростають на наших очах унічні примари. А ми пнемось в гору, зпоза кожного кущика привиджуються нам світлячі очі вовка, дехто чув уже навіть його брехання, але „страх має великі очі" бо вовкам навіть не снилося гонити за міськими сухими кісточками.

Дорога починає бути стрімка, тому хід наш стає похилий, а далі йдемо вже без сорому „на чотирох ногах". Наш веселий директорик починає поволі поважніти, вже не співає, не видумує жартів... а далі вже кричить: кольосальна пропасть на ліво! Серце терпне на хвилину, але дивимось, „не такий чорт страшний, як мальований", — чи я мушу летіти комітьголов у пропасть? можна затриматись.

Але директорик не жартує, йому закрутилася голова й він остає на першому горбку, як перша невинна жертва „кольоса", а з ним прибічний лікар. І так стратили ми двох незвичайно діяльних членів нашого товариства. Інші невтомні туристи мандрують далі, гостра трава виховається з долоні, камінця обтовкує руки й ноги, віддих стає щораз скорший, а серце лопоче не знати скільки разів на секунду...

Перші переможці добувають другий високий верх, і горді побідою застромлюють провізоричний прапор, другі підбігають, і вже відпочивають, інші „нахцігльери" сопуть ще під горою, наче ковальський міх. Врешті виринають їх зіпрілі, димлячі чуби, вони страшенно лихі! ух! які лихі! мабуть зі заздрости кричать, що ми вирвалися вперед „по другу голову", в нас брак примітивних прикмет товарискости... Це все вислухуємо зі затисненими зубами й супокоєм, та хочемо йти далі, але де! паде рішучий протест і ми лишаємося на 10-хвилевий постій. Мандруєм далі, а вершка головного як не видко, так не видко — перейдемо один, мріє другий, чиста розпука! Аж поволі показуються білі граничні стовпи й ми переходимо на чеську територію. Після двох годин ходу в гору добуваємо верх (купа камінця й чотири стовпи, разом звязані). Незвичайне вдоволення й гордість розпирає груди, коли глянути на безмежне море високих верхів у своїх стіп.

На сході дістає небо червоний рубець, ще інше тоне ще, у місячному світлі. Мряки опадають в долину й снуються між горами, творячи фантастичні озера й дивовижні „сріболенті ріки. Чим дужче продирається крізь хмари, сонячне проміння й золотим відблеском кидають тіни на білі мряки. І вони рожевіють загідним відблеском і мрійливо сунуться в долину, то видовжуються вужевато, то прибирають пукаті, розливні форми.

Сонце червоною кулею виходить зпоза синяво-жовтих хмар, покриває їх золотом, а вершці

ді Олександра Кошиця. Ці пісні — а буде їх 60 — вийдуть у 12 зшитках. Рівночасно вийдуть теж у Чернівцях гармонізації народн. пісень в укладі композитора Бойченка, що живе тепер у Кишеневі. Між творами Бойченка є хорові народні пісні (між ними й буковинські), сольові пісні з фортепяновим супроводом і його власні композиції.

Іспити для меншостевих учителів і професорів.

Міністерство освіти в Букарешті визначило новий речинець іспитів з румунської мови для меншостевих професорів. Ці іспити відбудуться для вчителів між 26. і 30. серпнем, а для професорів 5. жовтня. Іспити відбудуться в Ясах, Кишеневі, Букарешті, Клюжі й Констанці.

Повени в Бесарабії.

На днях упав над містом Кишеневом сильний дощ з градом. Води покрили дороги на висоту двох метрів і забрали з собою старі дерева з корчами. Площу перед залізничою стацією затопили води так, що на якийсь час застановлено увесь залізничий рух. По спаді води найдено 3 утоплених в намулі. З помічю війська направляють шкоди, заподіяні повеню.

В рідному селі і хуторі Ф. Містраля.

(Докінчення.)

Маяно. 9.VIII. 1929.

В селі ні душі. Видно всі при праці в полі. Тільки собаки ліниво валяються і сплять на дорозі. Врешті появляється якась жінка. Поспішаю до неї і питаю — де тут дім поета Містраля? — А ось тут зараз за цим містком.

Дійсно, — пізнаю добре відомий мені з фотографії майонський дім поета.

Входжу і розглядаю його з усіх боків. Двоповерхова чепурненька камяниця у чималому садку. Через пліт видно славетний памятник поета, поставлений з нагоди 15 роковин його смерти і врочисто відкритий весною цього року.

Я знав з ґазет, що теперішнього господаря цього дому, внука Містраля не має саме, бо він на археольоґічному конґресі в Антіб. Через ґрати плота бачу стареньку паню, що ходить по саді та щось збирає. Вгадую, що це дружина поета. Усвідомляю собі, як туристична сарана, що у ґльобтротерському снобізмі вивчає історичну ґеоґрафію цілої земської кулі, — мусіла надокучити їй своїми щоденними візитами, інспірованими Бедекером, або французькими „бедекерами" т. зв. „блакитними провідниками".

Якихсь двох селян підходить до мене і починає розмову а ргорos свого славетного земляка, котрим наявно пишаються.

— А ви зайдіть до середини. Це можна.

— Що можна, я знаю також. Але чи зручно?!

Врешті наважаюсь — іду. Витає мене домашній сірко. Певно буде з рідні улюбленого собаки поета, з яким він не раз фотографувався. Бодай дуже нагадує його. Слідом за ним виходить якась жінка, відганяє собаку, веде до памятника з чудового карарійського мармору, — де Містраль представлений у натуральній величині, немов живий у типовій своїй позі.

Підчас нашої розмови надходить пані Містраль. Витаємося. Старенька і симпатична пані розпитує звідки і хто. Кажу, що українець і що приїхав до Провансу, щоби зібрати матеріяли про неопровансальський ренесанс для книжки про Ф. Містраля, котру писатиму з нагоди 100 ліття народин поета.

Пані Містраль про Україну знає. Покійний чоловік цікавився справами всіх поневолених народів, мав особисті звязки з представниками багатьох з них: Кажу, що з українців неопровансальським рухом цікавився і писав про нього великий вчений і публіцист М. Драгоманів, що спогади Містраля перекладені на українську мову і видані книжно.

Приватна частина дому Містраля переробляється саме — згідно з заповітом поета — у маянський музей. Отже там тепер не можна нічого бачити. Дістаю деякі ілюстраційні матеріяли, що відносяться до маянського побуту поета, занотовую деякі фактичні інформації пані Містраль, яка показує мені дорогу на цвинтар, де могила поета і до хутора „Lon Mas dou Inge", де він родився та й щиро дякую її та іду далі.

Цвинтар якихсь 200 метрів від оселі поета. Малесенький, типово сільський. По середині, як скрізь, по всій Франції, памятник жертвам світової війни. Звертаю увагу, що написи на хрестах і памятниках переважно на провансальській мові.

Ліворуч саркофаґ поета. Точна копія павільону „Cour d' Amons" популярної королеви Жанни у Бо (Baux), яку поет реґабілітував у своїй драмі „La Rèino Jano".

Вся могила у квітах. Сила нових вінків з провансальськими та французькими стяжками, що залишилися від весняного свята інаґурації памятника Містраля у Маяні. В середині павільону надрукована девіза Містраля

— Non nobis, Domine, non nobis,

Sed nomini Tuo et Provinciae nostrae da gloriam.

Це дійсно так: великий провансальський поет все своє життя віддав на служення Батьківщини, зовсім не думаючи про свою особисту славу, або про культ свого я.

З цвинтаря по дорозі до Сен. Ремі — іду шукати рідний хутір поета. Це недалеко. Ні більше пів години ходу. Краєвий ясніє. — Праворуч ясні контурі Альпіль, котрі Містраль так любив.

Лехко знаходжу „Lon Mas dou Juge". Але нікого не застаю там. З „memori e Raconte" — добре пізнаю всі моноґрафічні деталі найблищого оточення цього хутору.

Врешті хтось надходить з парубків і веде мене до середини, головної хати, де всі збиралися і тепер ще щодня сходяться. На улюбленім місці поета над столом завішена його небіжем, також вже покійним, мармрова таблиця з цитатом із поетичної збірки Містраля „Золоті острови" (Lis Isdo d'or) на доказ пієтизму для праці попередників. Все тут у хаті лишилося по старому і без зміни. Вона цілком нагадує „Salo calendalo" з арлетанського музею.

Мушу однак вертати на двірець — (десь поверх 6 км.), щоби не спізнитися на вечірній потяг до Авіньону; знову проходжу через Маяно попри хреста поета. Містраль душає. Небо хмариться — поспішаю, ідучи тією самою дорогою, тепер вже знайомою.

Через рік — у вересні — в Маяні будуть великі свята з нагоди сотих роковин народин поета. Це буде свято не тільки, провансальське, але загально романське і неолятинське. Італія офіційно вже зголосила свою участь на цих врочистостях. Будуть, розуміється, сусіди катольонці. Але прийдуть певно і представники ріжних інших поневолених народів.

Ідучи, переглядаю останнє число орґану фелібрів, „Lon Felibrige", що виходить у Маяні, заходами дружини поета і під редакцією його внука. Воно присвячене 15 роковинам смерти Містраля.

Пятнайцятьлітні роковини смерти Містраля (Інавґурація його памятника в Маяно) — затитулована вступна стаття, що починається так:

— Маяно є великим у світі, бо там родився, жив і помер поет любимий богом.

Це дійсно так.

Десь за півтора години приходжу на дворець. Скажений вітер лютує. Починає падати дощ. Чекаючи на потяг, що пізнився пишу ці рядки під свіжим враженням цієї подорожі у провансальську Мекку.

О. І. Бочковський.

Серед наших „русских".

Ґубернатор Закарпаття гостем у наших „русских".

З „Русск-ого Голос-у" довідуємося, що в гості до наших „русских" у Львові приїхав ґубернатор Підкарпатської Руси д-р Антін Бескид і ген. секретар „Общества ім. Духновича" д-р Степан Фенцик. Як видно, то звязки між нашими москофілами по обох боках Карпат зачинають бути чимраз тісніші. На останніх зборах „Общества Качковского" у Львові був із Закарпаття д-р С. Фенцик, потім делегати галицьких кацапів їздили на зїзд своїх однодумців до Ужгороду, а отсе приїхав до Львова сам губернатор Бескид і відомий москвофільський „діятель" з Ужгороду д-р Фенцик. Цікаво, в якім характері гостює пан губернатор серед кучки наших „русских".

Нові „русскі" читальні й кооперативи.

Нові читальні Качковського основано: в Мохначці Горішній, повіт Н. Санч, у Кадлубиськах, пов. Броди й у Вільці Мазовецькій, пов. Рава Руська. — За час від 15. червня до 15. липня старанням „Русск-ого Ревіз. Союз-у" основано такі „русскі" кооперативи: в Дорошеві, пов. Львів (кооперативна каса), в Хренові, пов. Камінка Струм. („Братська Каса"), в Черепині, пов. Львів („Русска Правда"). В дні 8. серпня „Русскій Ревіз. Союз" приняв у свої члени отсі кооперативи: „Русскій Сел. Труд" — Товщів к. Львова, „Утіха" — Барвінок к. Кросна, „Єдність" — Мацошин к. Жовкви, „Селянська Каса" — Яворів, „Русскій Союз" — Циків, пов. Перемишль, „Наша Надежда" — Беремівці, пов. Зборів, „Поступ" — Білянка к. Горлиць, „Русскій Труд" — Дошниця к. Дуклі, „Галицкая Зоря" — Клоковичі, пов. Перемишль, „Союз Труда" — Биків, пов. Перемишль, „Селянський Труд" — Скопівка, пов. Товмач, „Селянський Труд" — Метенів, пов. Зборів, „Власна Поміч" — Молодовичі, пов. Перемишль, „Згода" — Чертеж, пов. Сянок, „Сила Народа" — Устє Руське, пов. Горлиці. Крім того не принято ще 30 кооператив задля відсутности потрібних документів.

По широкому світі.

В Єрусалимі прийшло до нового конфлікту між арабами і жидами на старому тлі: в роковини зруйнування Єрусалиму, коли жиди пішли демонстраційним походом під „Стіну Плачу", а на вічу рішили звернутись до Анґлії з домаганням, щоби призначити нових адміністраційних урядовців, магомедани побили жидів і попалили їхні молитовники. Є ранені.

Новим премієром Фінляндії є предсідник сойму Каліо.

Німеччина вибудувала новий торпедівець „Леопард".

тріюмфально виїздить на золотому возі у повній величі.

А місяць виглядає зажурено, блідий, після невиспаної ночі, ледве дише, перемучено кліпає очима, щораз меншає й блідне.

Наші туристи теж вже не такі моторні як вчора. Бліді, невиспані, перемерзлі, обкутуються хто в що має, професор обтулює пані своїм плащем, а сам тягне коцик на плечі й ходить довкола, мов той рабін на „шабес".

Де далі починають усі гратися в лови, гонять як діти, але не дуже це помагає, тому шукаємо трісок, яких тут обмаль; ножиками накопують їх та кладуть вогонь. За кілька хвилин перестрибує весело полумя з одної галузки на другу. Померзлі туристи присуваються до огнища, розгрівають кости, витягають з клуночків поживу й починається „царський бенкет", хоч холодний, але годний!

Після сніданка збираємо підписи на листівках, хоч на жаль, тут почти нема. Після двохгодинного відпочинку, сходимо в долину. Сходити страшенно невигідно, ноги ховзаються в долину, поволи долізаємо до джерела Прута (випливає на ліво від Говерлі, кілька джерел лучиться у одну струю, опісля падає стрімголов з висоти 8—10 мт.). Цією самою стежечкою перейшли ми ліс, та дійшли до гостинниці під „Зарослявом". Тепер не було нам уже холодно, хоча пора ще вчасна, горяч була вже велика, а наші вчорашні товариші, що ночували у гостинниці, вибиралися щойно у верхи. Дай Боже щастя, при таків спеці лізти в гору! Деякі, 200 кроків від гостинниці, посідали вже відпочивати, гарні туристи, нема що казати!

Найбільше романтична дорога, випала нам при кінці. Одному фантастові захотілося йти берегом Прута й ми всі пішли за його прикладом.

Прут, біля Зарослянку, вже досить великий, річище його сильно каменисте спадає стрімко в долину, тому страшенно гуде розбиваючи буйні хвилі об страшенне гострі камінюки. Беріг його теж такий самий, каміння менше й більше, та кольосальні кількаметрові бльоки, через всі довелось нам тепер перестрибувати, то пястись на верх. Ця романтична подорож почала нам потрохи дошкулювати, тимбільше, що перетомлені ноги почали відмовляти послуху. Щораз хтось перекидався, та збивав руки й ноги, почалися голосні нарікання на провідника, який це все пускав мимо вуха й завзято мовчав, ідучи все вперед. Дорога прийшла понад вірваний беріг, й ми мусіли тягнутись до гори по перегнилих колодах у ліс, опісля знова сходити в долину. Так йшли ми півтора години, заки дійшли до значеної жовто-білими рисками, стежки. Тоді щойно ми відітхнули й вже вигідно дійшли до колійки. Робітники стягали вже клиці до дороги, якою мала їхати колійка, й справді за чверть години, почувся протяжний свист, а за ним показалися понад верхами дерев, сірі стовбури диму. Тимчасом надіхала трясина й забрала нас зі собою стрілою в долину. По дорозі прилучився до нас один проґульківець виекві-пований мов на війну, що йшов зі Жаби.

При сорок-кілька степенях спеки перейшли ми Ворохту й ледви доволіклися до стації. А коли сонце стало на полудне, ми були вже у меті — на обіді дома.

Підлісні 24. липня. 1929 р.

„Ми“ й „вони“.

(Допис з Волині).

Від довшого часу утворився на Волині своєрідний поділ українського громадянства на „ми“ й „вони“. Поділ доконаний тими, що зважилися вперше за восьмиліття життя внести до нього розбиття, закладаючи ідентичні інституції для *свідомого* знесилення українського громадського руху на Волині. Отже, „ми“ — це вони, ці розбивачі української національної сили, які себе називають урядовою ґрупою, а „вони“ — це ті, хто з ними й за ними не йде, кого прозвано „опозицією“.

Найвищий час вже, справді, назвати річи по імені й засувати ідеольоґічну й тактичну ріжницю між обома ґрупами. Тим більше, що назріває ще щось гірше від того, що пережили ми протягом останнього року. Коли в імя цього „ми“ й „вони“ поділено громадянство, коли поведено українськими силами наступ проти „Просвіти“ й національної кооперації, коли зневажується з дня на день українських національних діячів, — то не можемо заховатися в куток, а засуємо чесно й отверто те, що ділить нас засадничо від них.

І тому переберемо для себе назву „ми“, а для них — „вони“.

Передовсім, засуємо, чому ми не відповідаємо на всі *особисті* закиди, лайку й зневагу, що їх стрічаємо в кожному числі проурядового органу „Української Ниви“. Кожна здорова людина хіба зрозуміє, що така арґументація, як „подлєці“, „отявленные мерзавцы“, неуки, писарі, карієровичі, злодії то-що — це-ж питоме розбишацтво. Тримаємося тієї засади, що коли здибуе кого-небудь озброєний кондотєр в лісі і, скомандувши „руки в гору“, зачне чистити його кишені, — треба піднести й руки й ноги, аби охоронити своє життя. Так, хіба кожний розуміє, що, колиб ми відповідали на цю парканову літературу — сталиб на рівні кожного „гуляка“ чи кожної перекупки чи таки звичайного хама. Й дивує нас безмежно, що саме ті, які так декламують про західньо - европейську культуру — від московської східньої культури перейняли лише те, чим відзначувалася тільки ґорківська босячня.

Найслабшою точкою малокультурних людей, взагалі, є цілковите невміння відріжнити двох понять: „хто“ й „що“. Для цих людей не має значіння, *що* пишеться чи кажеться, а *хто* пише й каже. Тому вони ніколи не відповідають на „що“, а з цілою парою темної душі накидаються на цього „хто“. Відразу витягається з арсеналу лайна, брехня, донос; відразу влізають в особисте життя, сягаючи до третього покоління взад і вперед.

Немає нічого дивного, що таке плюгавлення чужої чести не осягає цілі, бо залишається в цьому випадку непохитною Христова правда: „хто є безгрішний — хай перший кидає каміння“.

Кожний може повернути в бік противника того каміння — й неуцтво, і карієровичівство й отаманство, особливо в бік нападаючого на нас редактора „Української Ниви“, якому цілковито не до лиця катонівський тон. Але вже так ведеться, що правдива повія завжди переконана, що лише вона є „честная женщина“.

Ні, хоч ми й не декламуємо про західню культуру, однак, ві східньої культури вбрали до себе повагу до Божого слова й людини, що має, як нас вчили, подібність до Бога.

Оце, перше, що ділить „нас від „них“ і завжди ділитиме. Межі людяности не перейдемо навіть у відношенні до „них“ й провини *самопониження* не приймемо, бо почуття національної гідности ставимо понад усе, навіть понад напади з боку спантеличених елементів.

Для нас не має значіння, *хто* здійснює ворожу українській справі програму. Для нас байдуже, чи це робить Певний чи Пилипчук чи якийсь инший українець. Не маємо потреби заглиблюватися в їхні родоводи, чи іншi особисті документи, як і їх політичних друзів. Але, будучи успособлені байдуже до їхніх особистих прикмет, не можемо байдужими очима дивитися на їхню діяльність.

(Докінчення буде.)

Олександер Ковалевський

Кріваві бої між більшовиками і китайцями.

Американська преса інформує на основі отриманих вісток з Китаю, що між китайськими відділами і більшовиками прийшло до кривавих сутичок. Головно завзяті криваві бої велися за місцевість Чунґ-Нін-Сіен, яка кілька разів переходила з рук до рук. Вкінці китайці втримали згадану місцевість витявши відділ більшовицької кінноти до ноги, як повідомляє урядовий комунікат китайського штабу. Нанкінський уряд приготовляється до відперття наступу більшовицьких військ. Тому крім вислаких 60 тисяч війська заряджено висилку ще 40 тисяч. Найближчою ціллю китайських операцій є усунення більшовицьких військ з манджурської території. Китайські урядові круги заперечують інформації більшовицької преси, будьтоби китайці переводили дальші арештування, і замикання в концентраційних таборах тисячі більшовицьких горожан.

Демарше нім. делеґації в Газі.

З Берліна повідомляють, що в вівторок 20. серпня ц. р. появився комунікат нім. делеґації в Газі, який обговорює демарше німецької делеґації.

Комунікат стверджує, що демарше Німеччини виявилося конечним тому, що вже лише 10 днів лишається до 1. вересня, колито має війти в життя плян Юнґа. В комунікаті зазначено, що плян Юнґа не каже нічого про пізніше його принятя і не обіймає приписів, які би уможливили його відсунення. Від замкнення нарад знавців вже минуло аж 3 місяці, а проте ситуація не вияснилася і тому треба сподіватися, що плян Доза обовязуватиме далі. Проти цього рішуче виступає комунікат, покликуючися на те, що вже знавці в Парижі ствердили неможливість виконування пляну Доза і запропонували на його місце плян Юнґа. Тому комунікат зазначує, що є виключеним, аби домаганося далі від Німеччини сплати рат після пляну Доза і домагається обговорення, що має статися 1. вересня, якщо відложиться дискусії над пляном Юнґа.

Відповідь для німецької делеґації.

З Гаги повідомляють, що в вівторок 20. серпня ц. р. вечером німецька делеґація отримала від провідника гаґської конференції Жаспара відповідь на своє демарше. У відповіди визначив Жаспар конференцію 6-ти держав на середу 21. серпня ц. р. на год. 5.30 пополудні. В год. 4-ій пополудні відбудеться стріча головних делеґатів, трьох окупаційних держав і Німеччини.

Великі уступки для Англії.

З Гаги надійшли вістки, що Бріян, Стреземан, Гендерсон і Гіман обговорювали в понеділок 19. серпня ц. р. фінансові й адміністраційні справи звязані зі звільненням Надренії, хоч речинця ще не устійнено.

„Еко де Парі“ повідомляє з Гаґи, що Бріян заявив Стреземанові, що готовий підняти дискусію в справі звільнення басейну Саари. Бріян заявив, що може згодитися на звільнення другої зони з кінцем грудня ц. р.

Аґенція Авас повідомляє, що фінансові знавці закінчили свої праці вчора, вислідн яких передано в звіті. Звіт потверджує згідність деяких точок англійської пропозиції з предложеннями інших делеґацій і незгідність що до інших точок. Після гіпотези, найбільше некорисної для Англії заспокоєно би додаткові її домагання, на 50 відсотків, а навіть на 65 відсотків, як що візьметься під увагу такі чинники як вартість нім. майна засеквестрованого в Англії, яке виносить 10 міліонів фунтів штерлінґів.

Делеґації французька, італійська і японська розсліджували вчора пополудні звіт фінансових знавців. Ці делеґації мають устійнити в розмовах лінію дальшої тактики.

Форт біля Букарешту вилетів в гору.

З Букарешту повідомляють, що в понеділок 20. серпня ц. р. коло 8. год. вечером наступив вибух амуніції в форті Домнешті, віддаленого 6 км. від Букарешту. В форті був склад амуніції призначеної до знищення. Цілий форт горить. Заалярмоване військо, яке приїхало залізницею не може наблизитися до форту, бо сподіються нових вибухів. Правдоподібно ціла залога форту і робітники згинули. Після першого вибуху слідували через цілу ніч все нові вибухи. З числа 100 жовнірів залоги залишилося лише 50. Після офіціяльних вісток, вибух наступив наслідком хемічних змін, викликаних великими спеками. Полосу вибуху замкнуло військо. Поголоски будьтоби вибух наступив від злочинного підвладу неоправдалися.

Товариський зїзд.

(В 20-ліття іспиту зрілости в коломийській гімназії.)

(Докінчення)

Коли перестав падати дощ, заходимо до не далекого приходства, що пишається серед молодого осідку побіч маленької перегореною бляхов покритої каплички. Ця капличка скромно заступає колишню церковцю, яка рівнож як і її односельчани, пережила неодну хвилину воєнних страхіть, доки не впала жертвою вогню.[1])

Серед незвичайно сердечного настрою, під дбайливим та гостинним доглядом матери й сестри о. Букшованого та за богато застеленими столами переводимо дуже мило ціле пополудне. Ріжними тоастами, споминами присутнього о. катехита і професорів та товаришів переплітується щира і дружня товариська пообідна гутірка, що протягається аж під вечір. А тимчасом невтомлений гурток співаків доказував, що в їх репертуарі немає кінця.

І віджили серед нас спомини. Хтось нагадує колишній поворот семаків дарабами з Буркута до Вижниці[2]) підчас наглої повені в Черемоші, страшну картину тонення тов. П-ка, неописану радість по його виратованню в Жабю Ільці, інший детально пригадує побут прогульковців у гостинного старенького директора Кисілевського та на нашу поміч при будові його віллі „на острові“, ще інший запитує, чи всі памятають ще побут на Говерлі, Хомяку, Писанім Камені, Максимівці та на Сениці, Варатині, Прислупі й інших верхах, а вкінці згадуємо незабутню стрічу в Криворівні з Франком, Гнатюком та Гнатом Хоткевичем. Спомин за спомином! А всі вони такі свіжі, такі ясні, мов учорашні!...

Підчас вечері між ріжними справами меншої ваги обговорено заслуги великого педагога й батька молоді та взірцевого громадянина, довголітнього директора, бл. п. Софрона Недільського,[3]) що своїм великим знанням, організаційними здібностями, невсипущою працею і повагою зумів поставити коломийську гімназію на одному з перших місць у Галичині. Цілі кадри ідейної молоді, що зазначила вже сліди своєї праці на всіх ділянках народнього життя, це безперечно вислід невтомного труду бл. п. Недільського і підчиненого йому учительства.

Оцінюючи як слід великі заслуги бл. п. Недільського коло виховання молоді, ухвалено дати почин до вшанування й утревалення його памяти для грядучих поколінь здвигненням відповідного будинку на бурсу для гімназійної і ремісничої молоді ім. Софрона Недільського в Коломиї, що має стати готовою до дня святкування 40-літнього ювилею колом. гімназії у вересні 1932 р. Недостача бурси головно для селянської молоді Покуття є нині одною з головних причин такого постійного, а в своїх наслідках страшного упадку фреквенції в колом. гімназії. Будова великої бурси в Коломиї повинна стати тепер найактуальнішою справою Покуття, а святим обовязком усіх бувших учеників коломийської гімназії повинна бути матеріяльна допомога отсьому ділу.

Щоби ця справа відразу прибрала реальні форми, вибрано т. зв. ініціятивний комітет будови ім. С. Недільського на площі „Рідної Школи“ при вул. Українській, зложений з о. сен. А. Войтіховського, проф. О. Чайківського, проф. Б. Левицького та д-ра І. Новодворського, о. І. Грабовецького й о. І. Букшованого. Обовязком отсього комітету є в першу чергу разом зі Старшиною Кружка „Рідної Школи“ спопуляризувати справу будови бурси на Покутті відповідними відозвами та занятися збіркою фондів і яклярацій у першій мірі серед абсольвентів коломийської гімназії, яких буде понад 12 сотень.

На руки щойно вибраного комітету будови бурси декляровано досить поважну суму, бо 4.515.60 зол., на що складаються такі дати: о. М. Осадца з Бродів 500 зол., д-р І. Новодворський з Коломиї 40 долярів, о. Л. Семків із Заболотова 300 зол., о. Яр. Островський з Тополівкою 300 зол., проф. М. Федюк зі Сянока 30 зол., о. І. ... 30 зол.

---

[1]) Нова величава церква, здвигнена дещо близче шляху, вже майже на викінченні й очікує в осени свого посвячення.

[2]) В серпні 1907. р. гурток 15. тов. відбув 2-тижневу прогульку майже по всіх верхах Чорногори.

[3]) Помер 1917. р. в Баден і там досі спочивають його тлінні останки.

Букшований з Уторон 240 зол., інж. І. Федак зі Львова 25 зол., проф. П. Волянський з Перемишля 200 зол., проф. О. Жолевич із Заліщик 200 зол., о. І. Грабовецький зі Слобідки 200 зол., о. В. Гнатів з Осовець, о. А. Майковський з Вовчи, о. А. Могильницький з Глушкова, д-р І. Кибюк з Оберанина, д-р С. Никифорук зі Станиславова й Р. Хойнацький зі Львова — всі по 20 зол., о. М. Гасвий з Живачева, о. Т. Чолган з Ізаля, Пустого й дир. Т. Матійків з Городенки по 150 зол., о. Ю. Фіцалович з Німеччини 100 зол. Ці гроші мають бути зложені найдальше до двох літ. Колиб усі товариші матуристи коломийської гімназії пішли отсими слідами, то в короткому часі станулаб у Коломиї величава бурса ім. С. Надільського, якої значіння в теперішній хвилі аж надто очевидне.

При кінці ухвалено відсвяткувати анальогічне товариське свято за 5 літ разом з дружинами, з котрих цим разом було лишень дві представниці. Цікавими споминами й переживаннями поодиноких товаришів головно з воєнних часів та співами й забавами незвичайно мило виповнено час аж до 6 год. рано. Після того відмолоджені й підбадьорені безліччю гарних вражінь, попрощавшись із гостинним домом, відїхали ми тими самими автами до Коломиї, а звідти найблищими поїздами в своєси, щоби в сірій буденщині й дальше верстати нелегкий шлях важкого життя. С. Н.

З наших літнищ і лікувалень.

Вечір пісні і живого слова в Черчу.

Купелева місцевість Черче розвивається чимраз краще. Подекуди стає вона навіть літним нашим осередком. Заглядають до неї не тільки громадяни з усіх усюдів нашої землі, але й гості з Америки. Перебував там п. Галичин, банковий урядовець з Ню Йорку, тепер перебуває співредактор американської „Свободи“ і відомий американський діяч д-р Лука Мишуга. Останніми днями завитав до Черча епископ о. Н. Будка. У поворотї з Києва до Америки заглянув до Черча дітройтський лікар д-р Кібзей. Поза тим відвідують Черче зчаста визначні наші громадяни і поети. Перед кількома днями був там голова Української Парл. Репрезентації д-р Дмитро Левицький.

Поза лікуванням час сходить тут на прогульках, дискусіях то-що. В палатці вечерами грає знаменитий квартет під проводом проф. Манька, а часто відбуваються забави й дансінги, в яких беруть участь не тільки лікуванці, але й громадянство Рогатина та околичних сіл.

Особливо живий рух панував у Черчі у минулу неділю (18. серпня). Атракцією тієї неділі був вечір пісні і живого слова в користь оселі для українських робітників пера. Багату програму вечора виповнили: наша пяністка і співачка п. Іванна Шмериковська-Приймова, відома артистка нашого театру п. Олеся Кривицька (яка аж з Косова приїхала на концерт), Галактіон Чіпка і закладовий квартет. Палаткову салю по береги виповнила добірна публика (лікувальна й околична). Своєю присутністю пошанував цей вечір наш знаменитий поет і повістяр проф. Богдан Лепкий. Між присутніми бачили ми теж д-ра Т. Окуневського, який аж із Городенки завітав на письменницький вечір.

П-і Ів. Приймова своїм повним, милозвучним голосом відспівала низку пісень українських і чужих композиторів (Лисенка, Лопатинського, Стецького, Безкоровайного, Рахманінова, Шуберта, Бемберґа, Кляренца) та кілька українських народніх пісень, за кожним разом нагороджувана бурею оплесків. Незвичайно сердечно витала публика п. О. Кривицьку, яка з питомим собі темпераментом рецитувала поезії Олеси й Чуприники та незвичайно солодко відспівала кілька народніх пісень (як „Пастушок“ й ін.). Гал. Чіпка сколихнув публикою, в гумористичному тоні оповідаючи свої вражіння з подорожі до Риму. Вкінці закладовий квартет незвичайно гармонійно відіграв Верді увертюру з „Набуходоносора“.

Після концерту відбулися вечерниці, що протяглися до 2 год. вночі.

Концерт дав в загальному 320 зол. прибутку. Після покриття всіх коштів, получених із концертом, Т-во письменників і журналістів ім. Ів. Франка одержало 220 зол. на свою оселю в Янному.

Перед концертом відбувся в салі читальні „Просвіти“ виклад ред. Л. Мишуги про життя-буття наших земляків в Америці та виклад ред. З. Пеленського на кооперативні теми. Численно зібрана селянська публика з великою увагою і напругою вислухала обох доповідачів, часто вимагаючи ближчих пояснень, чим наглядно дала доказ свого зацікавлення обговорюваними темами.

Інтелігентська лікувальна публика починає поволі опускати Черче. Зате все більше приїжджає на лікування селянська публика. Треба сподіватися, що в осінньому сезоні збільшиться фреквенція селян-лікуванців — тим більше, що вже по жнивах та що в третьому сезоні (для селян від 20. серпня) ціни значно знижені. Як довідуємося, в цих днях приїзджає до Черча на короткий побут проф. д-р М. Панькевич. Словом: Черче стає середовищем, в якому зустрічаються люди з усіх усюдів — зі світа журналістичного, політичного і літературного.

До ЧЕРЧА приїхали дальше між іншими: Емілія Яськевич — Битків, о. Андрій Пеленський — Лисятичі, Анна Ганерська — Бучач, о. Любомир Вілинський — Монастириська, Неонілія Запісоцька — Монастириська, Евген Козарчинський — Сусвзо (Польща), Галя Патрицієва — Перегінсько, ред. Ф. Федорців — Львів, Петра Гоцька — Передільниця, Олександра Малкова — Дівріці, Марія Біланова — Рівня, Сидора Палієва — Рівня, Леонілія Кузьмичева — Львів, Антоніна Яцкевичева — Львів, Марія Волянська — Соколівка, рад. Ігнат Панас — Броди, о. Олександер Яримович — Львів, Марія Лазаренко — Коломия, Наталія Желехівська — Вівся, о. Микола Благий — Конюхи, Іван Матковський — Свистільники, Микола Войцеховський — Коломия, Степан Дригинич — Болехів, Іванна Глібовицька — Шешори, Михайло Воробець — Львів, Іван Гудзйчук — Новий Торг, о. Юрій Присташ — Молошківці, Михайло Ляхович — Кудринці, Іван Головінський — Підгайці, Іванна Кітова — Львів, Петро Буда — Бережани, Романа Юзичинська — Львів, д-р Іван Малко — Дівріці, о. Михайло Менцинський — Станиславів, Юліян Русин — Болехів, Степан Бріль — Тодорів, Зенона Квасніцька — Бережани, Дмитро Данилюк — Ополе Люб., Степан Гевак — Львів, Михайло Берлад — Коломия, Марія Гілевич — Коломия, д-р Лука Мишуга — Ню-Йорк, Преосв. о. еп. Н. Будка — Львів, д-р Амвросій Кібзей, — Детройт (Америка), проф. Богдан Лепкий — Краків, Роман Купчинський — Львів, О. Коритовська — Краків.

Третій сезон у Черчу починається з днем 30. серпня і триватиме до кінця вересня. 312

*) Крім цього зложено на руки проф. Долинецького готівкою понадто 100 зол. на дальшу будову Народнього Дому в Коломиї.

НОВИНКИ

— **Фотограф Янушевич, вул. Вінцентого Поля ч. 1. (бічна Зеленої), Тел. 5960.** 238 4—?

— **ПОЧТОВІ СКЛАДАНКИ розсилаємо з нинішним числом і просимо Вп. Передплатників негайно відновляти передплату, щоби не було перерви у висилці часопису. Передплата на вересень виносить 5 зол.**

— **Конфіската.** Вчорашнє число нашого часопису сконфіскували за допис з Рави Руської.

— **Пашпорти.** Воєвідства і повітова адміністрація дістали нові доручення щодо пашпортів. Вони мають виставляти пашпорти для виїзду на чужину на 3 міс. по нормальних цінах, а коли хто їде за море дістає такий пашпорт на 6 міс. У виїмкових випадках пашпорт може бути виставлений і на рік (з правом одноразового виїзду).

— **Пожежі в краю.** У Шляхотській Білці біля Львова згоріло 24 господарств разом з інвентарем і худобою; причина — забава дітей сірниками. — Така сама причина великої пожежі була в Зарубинцях (Скалат), де згоріло 10 хат.—У Монастириськах (Бучач) згоріло 8 галянтерійних крамниць; причина пожежі досі невияснена. — У Тернополі згорів млин на крупи при вул. Подільській ч. 57.

— **Непорозуміння.** Із поодиноких листів, які вряди-годи дістає наша редакція, виходить, що деякі із читачів нашого часопису змішують особу нашого постійного берлінського кореспондента п. Зенона Пеленського з відомим у Львові та на провінції п. Зиновієм Пеленським, бувш. директором „Топасу“, а тепер редактором „Господарсько-кооперативного часопису“ у Львові. Наш берлінський кореспондент перебуває постійно в Берліні, звідки присилає свої кореспонденції.

— **Ревізії.** На Знесінні Старім перевели поліційні органи вчора, 19. серпня, між 6. і 11. год. ранку основну ревізію в приватному помешканні електромонтера Володимира Махницького. Причиною такої довгої та основної ревізії мав бути якийсь анонімний донос про те, що В. Махницький веде, мовляв, комуністичну пропаганду. При ревізії не найдено ніяких доказів на комуністичну акцію Махницького. За те забрано в нього квітар Т-ва „Луг“, старий австрійський карабін (не до ужитку) і старий бубновий револьвер його покійного батька (теж не до ужитку). Махницький є активним робітником в усіх українських установах Знесіння.

— **З буденних трагедій.** Нова любовна трагедія. На цей раз дві дієві особи. 40-літня вдова Лесневичева, квітникарка, і 28-літній Стефан Подоба, робітник з Левандівки. Ця пара жила зі собою кілька літ. Подоба припав Лесневичевій до вподоби молодістю, а вона йому крім досвідного віку запопадливістю, з якою піддержувала його діраву кишеню. Та згодом Подоба не дав себе загріти навіть капіталом і втік від неї. Тоді Лесневичева почала домагатися звороту своїх „підмог“. Подоба мовчав як гріб і не показувався. Аж 19-ого ц. м. вранці проходив мимо дому, де мешкала Лесневичева, на вул. Кохановського 4. Вона пригадала йому його „довги“; він на це відповів різким словом. Лесневичева наважилась на нього з ножем. Тоді Подоба добув револьвер і стріляв до неї двічи, постріливши її в рамя та груди. Арештований виправдувався, що не знає, що робить. Лесневичеву пробують спасти в шпиталі операцією. Цікаво, як у Львові ходять люди по вулицях з ножами в руці, а в кишені з револьверами!

— **Особисті вісти.** На Гірничій Академії в Леобен здали в цьогорічнім літнім речинці другий держ. іспит і одержали дипльоми інжинірів: Володимир Березюк з Жовкви (дипл. мірн.) і інж. гірн. Евген Іваницький зі Львова (дипл. мірн.).

— **Причина катастрофи.** У справі великої залізничої катастрофи біля Лодзі перевели слідство, яке дало одно повне розяснення. Залізничий будник, Водзинський, який був тоді на службі, віддавна був короткозорим, а служив далі тільки тому, що йому не хотіли дати помічника. У дні катастрофи він працював 20 годин без упину.

— **Чи у Львові є кокаїна?** В одному з кращих львівських нічних льокалів, де збирається фінансова сметанка міста, поліція переводила позавчора в ночі загальний трус, шукаючи за забороненою кокаїною. Кокаїни не найшли, тому, що інформація про її сховище була неточна.

— **Громи і вода.** За останній місяць в однім львівськім воєвідстві було 47 жертв від громів і точнісінько стільки від необережної купелі. Виїмковий грім ударив у хату в польськім селі Пажневічі біля Пйотркова, вбивши господаря та його доньку, дві корови, дві свині та собаки, а приголомшивши ґаздиню. Грім був без огня.

— **Спортові новинки.** На міжнародніх змаганнях стріляння у Стокгольмі першу нагороду дістали швайцарці, встановивши новий рекорд 5.442 пунктів. — Швайцарські летуни Каффер і Ліхер полетіли з Лісабони до Америки. — Одно авто, що супроводило на перегонах довкола Франції наколесників віхало в місті Тур на хідник, де стояли глядачі і розїхало кількакацять осіб.

— **Небезпечна книжка.** Австрійське міністерство війни заборонило тримати в гарнізонових бібліотеках повість німецького письменника Е. М. Ремарка „На Заході нічого нового“, що за короткий час діждалась небувалого книгарського успіху не тільки в Німеччині, але й в інших европейських країнах і в Америці.

— **Гарний вік.** На Кипрі помер християнський чернець Саод у 139 році життя, що ніколи не був недужим. Колись був він рабом Десада Паші, потанином і жовніром, що бився ще проти Наполеона. Він знав крім турецької, арабської та грецької мови дуже добре французьку та англійську.

— **Різні вістки.** Від 23. до 31. серпня відбудеться в Женеві т. зв. „Міжпарляментарний тиждень“. — З Чехословаччини виселюють чужинців, які від довшого часу їздять по літниськах і грають в азартні гри, для заробітку. — У стейті Ню Йорку потонув на моторній лодці міліонер Ліз, зударившись з кораблем. — У Ризі в університеті є 1009 вільних місць; на це прийшло 5000 прохань; більшість вписується на економічний відділ. — У заблудівських лісах (Виденщина) вовки нападають на худобу. — Країна, що не має безробітних — це Франція; статистика стверджує, що їх усього 419. — У Мадриді відкриють офіціяльно в жовтні 12-поверхову будівлю міспевої преси. — У пристані Пірею згоріли склади на 200 міл. драхм. — У Парижі помер один із американських „королів“ обуви жид Сіллер. — Італійський уряд видав розпорядок, щоби кожне місто та містечко подбало за купальню для своїх мешканців. — Бувш. королева Зита переїде на постійний побут до Бельгії, де найстарший її син є в університеті.

— **Крамниця в парляменті.** В англійськім парляменті завели цікаву новинку. При одному із

входів, куди що суботи йде публика оглядати парлямент, є тепер крамничка, де продають ріжкі знимки будівлі та артистичні памятки.

— **Казки життя.** Суди в Торіно мають від двох літ чимало мороки зі справою одної таємної особи, яка від 1927 р. є в заведенні для умово корих в Коленьо і не в силі подати свого прізвища. Помістили його фотографію в пресі. Тоді зголосилась до згаданого заведення пані Канелю, вдова по професорі в Торіно, заявляючи, що пізнає на цій фотографії свого мужа, який загинув на війні. Та одночасно якась молода венеціянка заявила, що це її любок складач Брунері, що щез у свій час безслідно. Обі жінки мали багато свідків на доказ, що кажуть правду. За той час недужий почав приходити до памяти і заявив, що є проф. Канельо. Професором не всіди краще бути, ніж складачем, але в даному випадку Брунері мав на своїй совісти ріжні злочини і поліція шукала за ним. Канельо вернувся до своєї жінки та рідні і здавалось, що справа закінчена. Тимчасом завзятуща венеціянка дала нові докази, що Канельо є таки Брунерім і його взяли до арешту. Жінка Канельо почала процес для доказу, що в арешті сидить невинно її муж за чужі гріхи, але чи вдасться їй це доказати невідомо.

Зі спортового життя.

Кадур — Сокіл IV. 2:0 (0:0).

По кількоразових побідах виступив Сокіл IV. до цих змагань з 4 запасними грачами. Гра була цікава й жива. Змагуни Кадура більше звивалися і краще собі подавали мяч, через що й виграли. У змагунів Сокола IV. слідно було втому задля великої спеки, особливо в другій половині, в котрій Кадур успів здобути двоє воріт. Змагання ці були товариські, а не за мистецтво Б-кляси, як це подали польські часописи.

В 5-ліття Сокола IV.

З нагоди 5-ліття спортової секції руханкового т-ва Сокіл IV. у Львові відбудуться дня 15. вересня ц. р. спортові змагання з такою програмою: біги, мети, скоки, стусан кулею, змагання за мистецтво Львова в кошиківці та у відбиванці як мущин, так і жінок. Найкращі осяги будуть нагороджувані, тому до праці! Всі товариства просимо до участи! Зголошення слати на адресу: „Сокіл-Батько", Львів, вул. Руська 20.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Середа, 21-го серпня, г. 8·00 веч. „Зі сіх сторін світа", чеська ревія.

Кіна.

Аполльо: Авантурниця з Біяріц (Магд. Соня, Лівіо Панелі).

Кольосей: Король боксерів Риш. Дікс, Мейрі Бріян. Не нас обдурити.

Лев: Чар гріху (Люсі Дорен, Гайдарів).

Люна: Архизлодій з Дамаску

Марусенька: Цісар Франц Йосиф і його двійник. Король карнавалу.

Оаза: Забава в кохання.

Палляс: Боротьба за золотий ріг.

Пан: На порозі спальні (Лілі Давіта, Верн. Кравс).

Пасаж: Пачкарі брилянтів у Ню Йорку.

Фатаморгана: Подружжі вакації.

Химера: Дон Жуан у пансіонаті (Погескіна, Райн. Шінцель).

Утіха: Резервісти горою!

Програма радіо.

Четвер 22-го.

Льондон (356,3). 20·00 Симфонічний концерт.

Берлін (418). 17.30 Концерт. 20·00 Опера Меербера.

Париж (1725). 16·45 Джезбенд.

Відень (516,3). 20·05 Концерт симфонічної орхестри.

Рим (441). 21·00 Симфонічний концерт.

Мілянo (501). 20·30 Опера Мессажера.

Будапешт (550) 17·15 Концерт артистів королівської опери.

Москва (825). 15·30 Концерт російської музики.

Прага (487). 21·30 Фортепяновий концерт.

Варшава (1411,7). 18·00 Концерт солістів. 20.30 Камерний концерт.

Познань (334,8). 20·30 Концерт легкої музики (Софія Федичківська).

Пятниця 23-го.

Льондон (356,3). 19·20 Симфонічний концерт.

Берлін (418). 19.00 Скрипковий концерт.

Париж (1725). 21·35 Симфонічний концерт.

Відень (516,3). 18·00 Концерт. 20·05 Музичні гуморески.

Рим (444). 21·00 Оперета.

Мілянo (501). 20·30 Симфонічний концерт.

Будапешт (550). 20·10 Опера Еркеля.

Москва (825). 19·30 Опера.

Харків (1304). 19·30 Українська народня музика.

Прага (487) 20·30 Концерт пяніста Шультофа.

Варшава (1411,7). 18·00 Популярний концерт. 20·30 Симфонічний концерт.

Познань (334,8). 18·00 Камерний концерт.

Присилайте передплату!

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

„Вертеп Наших Днів" Галактіона Чіпки і Ле-ле. 115 23—7
Підволочиська, четвер, 22.VIII.
Скалат, пятниця, 23.VIII.
Зборів, субота, 24.VIII.
Залізці, неділя, 25.VIII.

Український Хор Котка:
Середа, 21-го серпня Делятин.
Четвер, 22-го серпня Микуличин.
Пятниця, 23-го серпня Микуличин.
Субота, 24-го серпня Яремче.
Неділя, 25-го серпня Дора. 228 5—?

Вступні іспити на курси I—IV в прив. дівочій учит. семинарії „Рідної Школи" У. П. Т. у Львові, вул. Мохнацького ч. 12. будуть відбуватися дня 2. і 3. вересня. — **Управа.** 317 б. 1—2

Латинські Вправи на I. клясу укладу проф. М. Паньчука вже друкуються накладом „Рідної Школи" і будуть в продажі **з кінцем серпня ц. р. — Видавн. Комісія „Р. Ш.".** 317 в. 1—2

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ПРИЙМУ НА СТАНЦІЮ учеників гімназійних. Мешкання тепле, харч добрий, опіка запевнена. Вул. Глубока ч. 14. Олена Левицька. 313 1—2

ГОДИННИКИ „Zenith", „Longines", також біжутерію власного виробу поручає: Домбровський - Розважевський, Львів, (Готель Жоржа). — Догідні умови. 190 18—?

ЛІЖКО кухонне 13 зол. Сіткове 40 зл. Скринкове тапіцероване 50 зл. Умивальні 5. Дротяні **Вклади** 27. Матераци 3, подушки 30 зол. **Волосінні** 75. **Отомани** гобелінові 55. **Канапки** розкладані 45. **Буфалки** розкладані 45. **Ліжко** мосяжне 200 зол. **ЗАКС,** Ліндого 6. 213 б 5—7

УЧЕНИКІВ прийму на станцію. Фортепян дома. — Хшановської 10. — Опацка. 301 2—3

АБСОЛЬВЕНТ гімназії, — здібний інструктор, пошукує лекції. Ласкаві зголошення слати на адресу: Миколай Добош, село Сушиця Мала почта Хирів". 300 2—3

ПОШУКУЮ приміщення при інтелігентній родині для учениці II. кл. гімн. і студентки університету біля гімназії С.С. Василіянок. Зголошення до Адмін. „Діла" під „Марія". 318 1—1

УКРАЇНЦЕВИ віддам в управу склеп мішаних товарів в повітовому місті. Кавція бажана. Можу також цей склеп з товаром — відступити на догідних услівях. — Зголошення до Адміністрації під „Догідні услівя". 316 1—1

ФУТРА оказійно продає і приймає до продажі: **„Універзум"**, Львів, Пасаж Міколяша. 311 1—15

ПОШУКУЄТЬСЯ учениці на станцію. Гіркові, вул. Корденького ч. 7. 310 1—3

СМАРИ — замовляйте тільки в українському Товаристві „УНА" в Дрогобичі. — Ціни фабричні. 272 1—3

ПРИЙМУ 2—3 студентки на станцію. Савюкова, Львів, Хорущина 24[11 Офіцини. 309 1—3

ДЯК молодий, безженний, з теноровим голосом, дірігент хору, пошукує посади від зараз. Зголошення слати: Янко Смук, Ясенів горішний п. и місця, повіт Косів. 308 1—1

ТРИ великі покої, кухня, город в новім домі, горішний Личаків, за парком, за місячним чиншом, винайму Ігнат, вул. Куркова ч. 24. 306 1—1

АДВОКАТСЬКОГО солліцитатора або вправного машиніста, обізнаного з канцелярійною працею у адвоката — прийме від дня 1. вересня 1929 р. адвокатська канцелярія в окружнім місті. — Зголошення з поданням перебігу практики і услівій слати до Адміністрації „Діла" „Для адвоката". 307 1—2

Ширіть наш часопис!

ШЛІТЬ ЗАМОВЛЕННЯ НА: **ВУГОЛЬ ТА ДРОВА**

Ціни копальняні, — догідні услівя 3. міс. вексл. кредиту. 184 8—10

З найлучших горішно-шлеськ. копалень доставляє скоро та точно — українська Спілка **„ТИТАН"** ЛЬВІВ, ВАЛОВА 23.

КОНЦ. НАУЧНІ КУРСИ „ОСВІТА" ЛЬВІВ, вул. МІЛКОВСЬКОГО ч. 11. Приймає вписи на однорічне згл. 2-річне підготовлення до гімназійної і семинарійної матури — як також до іспиту з 6 і 4 гімназійних кляс. Рефлектується на кандидатів тільки з відповідним підготовленням в науці. — Кількість місць обмежена. — Наука відбувається в гімназійнім будинку. Зголошення від год. 12—1 і від 5—6. — Проспекти даром. На відповідь значок. 236 1—?

АДВОКАТ на провінції прийме конципієнта. — Зголошення з услівями під „Д-р Николайчук в Надвірній". 296 2—3

ГОДИННИКИ тільки найліпших фабрик прецизійні продає за готівку і на рати від десятків літ з найліпшої сторони знана фірма **Іван Зельтенрайх,** Львів, пл. Марійська ч. 5 191 18-?

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Спеціяліст скірних, венеричних недуг і косметики
269 1—3
д-р РОМАН ДОЛЬНИЦЬКИЙ
орд. від 3—6 попол., вул. Глубока 10 партер. — Кварцева лямпа. Діятермія.

ЛІКАР-ДЕНТИСТ
Д-р С. МІШЕЛЬ
б. лікар дентистичної клініки у Відні повернув і ординує у Львові, — вул. Личаківська ч. 36. 286 3—6

Дентист Яків Насс
Львів, вул. Сикстуська ч. 17. II. п.
Скріплювання хитаючихся зубів пльомбування й виймання зубів, без болю. Штучні зуби в кавчуку і золоті після найновішої системи. Пацієнтів з провінції полагоджується в найкоротшому часі. П. Т. Урядовцям і студентам значна знижка. Тел. 65—73. 195 б 6—10

АДВОКАТ
Д-р Осип Назарук
відкриває адвокатську канцелярію з днем 1. вересня ц. р. у Львові, при вул. Підвале ч. 7. (Дім „Дністра"). 314 1—2

ШУКАЮ ЛЕКЦІЇ (по змозі у Львові) з усіх гімн. кляс. Спеціяльність: кілька кляс протягом року. Вчу чужих мов та стенографії. Найліпші референції. Зголошення під „Р." до Адм. з поданням умовин. 304 б. 2—2

КОРЕСПОНДЕНТ торговельний зі знанням мов (англійської, французької, німецької та італійської), обізнаний з кооперативним діловодством шукає заняття. — Зголошення під „Точність" до Адмін. „Діла". 304 2—2

ПРИЙМЕТЬСЯ на станцію гімн. учеників. Ученики можуть користати із домашньої бібліотеки — Зголошення слати до Адмін. „Діла" під „Станція". 299 2—1

ГУЦУЛЬСЬКЕ МИСТЕЦТВО
СПІЛКА З ОБМ. ПОР. В КОСОВІ.
Одинока фірма в краю, що **виробляє стилеві килими на оригінальних гуцульських орнаментах** наших славних артистів з краєвої і фабричної вовни. — **Доставляє** рівнож на догідних услівях: **портієри, капи на ліжка, ліжники,** артистичні гуцульські деревляні вироби. 273 3—?

Перед громом будете забезпечені,
якщо поставите на своїх будинках
ГРОМОЗВОДИ,
які уставляє
МИХАЙЛО СТЕФАНІВСЬКИЙ,
у Львові, вул. Варстатова 10. Тел. 49-14.
(між Рицерською і Корденького). 271 3—3

Дешево виправи
студентські:
КОВДРИ від . . . зол. 25·—
КОЦИ від . . . . . зол. 12·—
МАТЕРАЦИ, подушки, сінники ліжка складані.
Дивани, фіранки, простирала і пошевки — поручає знаний магазин постелі
В. ІЖИЦЬКОГО
Львів, Коперника 3. Тел. 6-00. 245 6—22

Конкурс.

В дівочій гуманістичній гімназії „Рідної Школи" в Тернополі є вільне місце директора. Подання вносити негайно до Головної Управи „Рідної Школи" у Львові, Ринок ч. 10/II. — В гімназіях і семінаріях „Р. Ш." є ще вільні місця для учителів всіх предметів крім історії географії і природничих наук. Є теж одно вільне місце для шкільної лікарки. Подання вносити до дня 25. серпня ц. р. Головна Управа „Р. Ш.". 317 1—1

Присилайте передплату!

ПІД ОСІННІ ЗАСІВИ Є
ТОМАСИНА
довготревалим, найуспішніше діла́ючим угноєм та — фосфоренс найдешевшим фосфоровим угноєм. —

ТОМАСИНА дає високий збір зерна.
ТОМАСИНА не дається зимою вилуговати із землі.
ТОМАСИНА містить крім фосфор. кислоти також біля 50% хосенного вапна — безплатно.
ТОМАСИНОЮ підсилені засіви зимують з правила дуже добре.
ТОМАСИНУ належить в пору замовити вже літом — в осени навал замовлень і брак вагонів може причинитись до спізнення доставн.

Иосиф КАРРАХ. Львів, Костюшка 18.

Цінники і проспекти посилаючі даром і оплачено. 86 3—3

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Видавничої Спілки „Діло". Львів, Ринок ч. 10.